

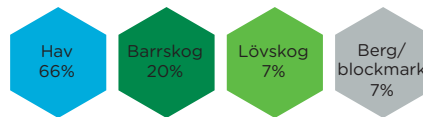
BLÅ JUNGFRUN MYTOMSPUNNEN Ö I KALMARSUND

TANKAR FRÅN TOPPEN

Jag befinner mig på en riktig sagoö, så måste det vara! Från öns högsta topp blickar jag ut över ett hav, där vinden krusar vattenytan och solens strålar glittrar i vågtopparna. Vandringen hit gav många sinnesintryck att meditera över här uppe. Jag gick över varma rödlätta klippor, ibland alldeles intill havet, ibland hisnande högt över vattnet. Passerade märkliga stenformationer, jättegrytor och grottor, över tusen och åter tusen släta stenar i oändliga färger och mönster. Vandrade genom en magisk skog. En skog med gamla och knotiga lövträd, vars förvridna grenar förvägrats sin rätt att sträcka sig mot skyn av den eviga vinden.

Efter den sista mödosamma stigningen upp mot toppen så sitter jag här. Jag smeker med handen över några skrovliga ristningar i stenen bredvid mig. Det är en hälsning från en av alla de som arbetade med stenbrytningen här ute i början av förra seklet. En havsörn cirklar högt över mitt huvud. Blå jungfrun är en magisk plats, på alla vis.

NATIONALPARKEN I KORTHET

- AREAL: 198 HA
- INVIGNINGSÅR: 1926
- NÄRMASTE ORT: OSKARSHAMN
- LÄN: KALMAR
- LANDSKAP: SMÅLAND
- NATURTYPER: HAV, BARRSKOG, LÖVSKOG OCH BERG/BLOCKMARK

MAGI, RÖD GRANIT OCH LÖVSKOG

Blå Jungfrun är en isolerad ö med magnifik siluett. Den gråblå granitkupolen reser sig 86 meter över havet i Kalmarsund. Med tanke på öns avskildhet och färgen på dess siluett är det inte konstigt att Blå Jungfrun blivit sagornas och folktrons Blåkulla. Redan på 1400-talet omgavs ön med magiska föreställningar om häxor och trolldom.

På sagoön finns en mångfald av växter och djur.

I den frodiga ädellövskogen söder om toppen finns en ymnig flora och sällsynta lavar. Lövskogen är också hem för en rad ovanliga skalbaggar. Ön har ett rikt fågelliv med arter som havsörn, skärpiplärka och tobisgrissla. Så det är inte bara häxor som trivs på Blå Jungfrun!

Jämte allt levande är även själva urberget anledning till att ön blivit skyddad som nationalpark. Graniten dominerar, men här finns också yngre bergarter som intresserat forskarna. Öns runda profil och mjukt skulpterade hållar kan vi tacka inlandsisen för. Under istiden bildades också öns många jättegrytor.

ENTRÉER OCH UTFLYKTSMÅL

På ön finns tre angränsningsplatser, vindriktningen avgör var turboten lägger till. Vandringsleden runt ön passerar samtliga angränsningsplatser.

LERVIK

Vid vind från sydväst till väst ger Lervik bästa skyddet från vinden.

SIKHAMN

I klipporna vid Sikhamn finns avsatser som gör det lätt att gå iland.

NEDRE VÄSTRA STENBROTTET

Angränsningsplats på öns sydvästra udde.

KONTAKT/HITTA HIT

www.lansstyrelsen.se/kalmar
kalmar@lansstyrelsen.se
Telefon Länsstyrelsen i
Kalmar län: 010-223 80 00

Telefon till guider på Blå
Jungfrun:
070-215 08 61 och
070-215 08 62

ÖVRIG INFORMATION

Det finns ingen mat- eller vattenförsäljning på ön. Ta på ordentliga skor, terrängen är ibland svårframkomlig. Om du kommer med egen båt var noga med att kontakta parkvakterna för att få veta bästa ankringsplats. Svallet från Gotlandsfärjan kan vara mycket besvärligt för förtöjda båtar.

1 JUNGFRU- KAMMAREN

Blå Jungfruns grottor har fascinerat i alla tider. Kanske är de ingångar till trollens boning?

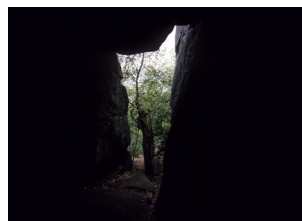
2 JÄTTEGRYTOR

Förr i tiden trodde man att hålen i berget var verk av jättar. I själva verket är de skapade av vattnets rörelser mot berget.

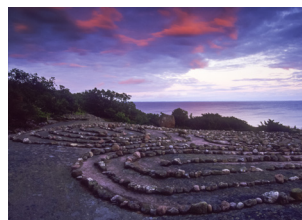
3 KYRKAN

Grottan leder inte så långt in i berget men takhöjden är imponerande!

4 LABYRINTEN

Stenlabyrinten "Trojeborg" är en av de största och mest imponerande i Norden. Vem som gjort den är inte känt, men den fanns här redan på Linnés tid.

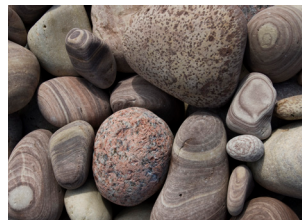
5 LÖVSKOGEN

Ädellövskogen på Jungfrun är förvånansvärt frodig. De månghundraåriga, lågvuxna och knotiga träden skapar en sagolik lövsal med lågt i tak.

6 STENSLIPERIET

Havet skapar sin egen konst av den rödaktiga graniten och ljusbruna sandstenen. Tänk på att stenarna är vackrast där de ligger – det är inte tillåtet att plocka med sig stenar hem.

ÄDELLÖVSKOG

Frodig ädellövskog med ek, lind, lönn och asp klär Jungfruns sydsluttningar. De grövsta ekarna är flera hundra år gamla. I skogen har över 200 växtarter hittats.

TOBISGRISSLA

Tobisgrisslorna sitter ibland och vilar på klippställarna på öns sydsida. Tobisgrisslorna hör till alkorna, "norra halvklotets pingviner", och är skickliga dykare.

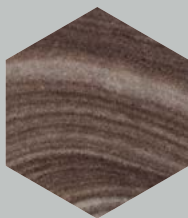
HAVSÖRN
Haliaeetus albicilla

GIGANT BLAND FÅGLAR

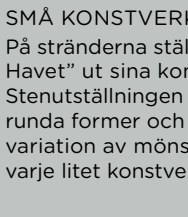
Havsörnen är vår största rovfågel. Med lite tur får du se den komma glidande på sina breda vingar.

1 SIKHAMNSGRÖTTAN
Sikhamnsklippan

3 STENSLIPERIET

SMÅ KONSTVERK

På stränderna ställer "Galleri Havet" ut sina konstverk. Stenutställningen bjuder på runda former och en oändlig variation av mönster där varje litet konstverk är unikt!

Norra Sikhamnsskogen

Sikhamn

Södra Sikhamnsskogen

Jättegrytskogen

Stensliperiskogen Övre västra stenbrottet

Vattengrottan

0 200 m

Norra Sikhamnsskogen

Lerviksgrytet

Nordnordöstravinen

Nordöstravinen

Nordösthallarna

Prästbänken

Präståsgrytet

KYRKAN

Övre sydskogen

6 JUNGFRUKAMMAREN

Sydöstkogen

5 LÖVSKOGEN

Vaktstugan

4 LABYRINTEN

Nedre västra stenbrottet

Östra stenbrottet

TECKENFÖRKLARING

- ENTRÉ
- MÅLPUNKT
- INFORMATIONSPLOTS
- TORRDASS
- NATURHAMN
- UTSIKTSPUNKT
- SOPTUNNA
- VINDSKYDD FÖR ÖVERNATTNING

VANDRINGSLED

- BLÅ JUNGFRUN RUNT (ca 3,3 km / 2,5 tim)
- UTMANANDE LEDSTRÄCKA

FOLKTRONS BLÅKULLA

Blå Jungfrun har inte alltid haft så bra rykte. Redan på 1400-talet omgavs ön av föreställningar om magi, häxor och trolldom. Linné beskrev ön som en av de hemskaste i världen. Någon som däremot uppskattade

öns skönhet var författaren och poeten Verner von Heidenstam. 1896 lät han gifta sig med Olga Wiberg på de släta klipporna vid Lervik, ett av den tidens mest uppmärksammade bröllop.

HÄLLAR AV GRANIT

De mjukt rundade klipporna är skapade av inlandsisen och havets vågor. Den rödaktiga färgen kommer från mineralet kalifältspat.

STENBROTT

År 1904 började sten brytas på ön, trots det avskilda läget och att fast befolkning saknades. Den vackra ljusröda graniten såldes främst till Tyskland. Hela ön kunde ha förstörts, men tack vare en donation från Torsten Kreuger kunde ön friköpas och nationalparken bildas 1926.

TANDROT
Cardamine bulbifera

MYSKA
Galium odoratum

NATURA 2000

Blå Jungfrun ingår i det Europeiska nätverket av skyddad natur, Natura 2000. Målet med nätverket är att hejda utrotningen av arter och livsmiljöer.

Nationalparken
Blå Jungfrun

SMÅKRYPSLIV

Ett gammalt, murket och ihåligt träd är ett paradiset för skalbaggar och andra småkryp. Här kan olika arter hitta sina egna krypin. Några lever bland trädkronornas grönska, andra i barken, i veden eller på rötterna. Många trivs i mulmen – det sågsånslika mjöl av gnagresten, spillning och döda djur som bildas i ihåliga träd.

Mindre ekbock är en av flera sällsynta skalbaggar på Blå Jungfrun. Ekbockens larver lever i och av död ved, framför allt av ek. Under juni månad kan du med lite tur få se den ståtliga, nästan tre centimeter långa skalbaggen sittande i en blomma.

SVART GULDBAGGE
Gnorimus variabilis

“BLANDORGANISM”

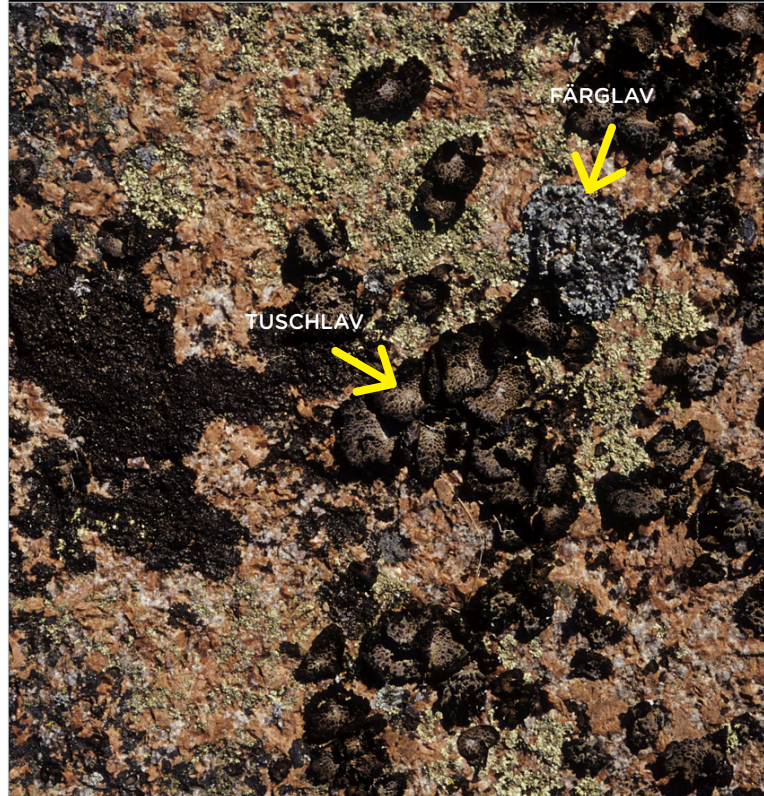
En lav är egentligen ett litet ekosystem som består av olika organismer, oftast rör det sig om en grönalga och en svamp. Algen tar upp solenergi och omvandlar denna till kolhydrater som svampen tar del av. I gengäld får algen skydd mot torka, vind och extrem kyla. Samarbetet gör lavar till överlevnadskonstnärer som kan växa på nästan alla platser över hela jordklotet.

Trots att lavarna på Jungfruns hållar är utsatta för väder och vind trivs de bra och bildar vackra mönster på det karga berget.

I ädellövskogen, på lövträdens skrovliga bark, växer sällsyntheter som örtilav, blylav och lunglav – arter som trivs i fuktiga klimat.

MINDRE EKBOCK

STRANDENS VÄXTER

Vänderoten är en reslig ört med vitrosa blommor som sprider en sötaktig, kraftigt doft längs stränderna. Kanske är den tunga doften skälet till att vänderoten användes i kärleksbefrämjande medel förr i tiden. Även rötterna har nyttjats, bland annat som medel mot troll och trolldom.

Fackelblomster gör skäl för sitt namn. Den praktfulla växten lyser verkligen upp stränderna med sina purpurroda blommor. Växten kallas också fackelros och strandfackla. Både rot och blad innehåller stoppande ämnen. Därför användes växten förr mot magåkommor.

Strandkvannen är en riktig bjässe bland strandväxterna, stor och robust står den omisskännlig bland block och sten. Släktnamnet *Angelica* kommer från det latinska ordet för ängel. En ängel lär nämligen enligt en katolsk legend ha anvisat just kvanne som botemedel mot pesten.

STRANDKVANNE

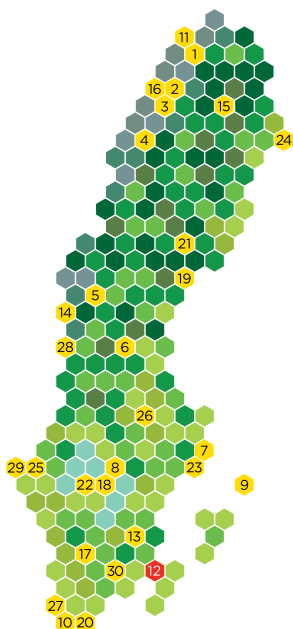
FÖRESKRIFTER

Inom nationalparken gäller speciella regler. Fullständiga föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom nationalparken finns på separat skylt vid varje entré.

- Följ de markerade stigarna.
- Var aktsam om hållarna, se till att du inte skadar moss- och lavtäcket.
- Plocka inte med stenar hem.
- Lämna blommor och andra växter orörda.
- Respektera djurlivet, gå exempelvis inte nära fågelbon.
- Hundar måste vara kopplade.
- Tälta inte och gör inte upp eld eller grilla.
- Lämna inte cigarettfimpar i naturen, tänk på brandrisken.

SVERIGES NATIONALPARKER

1. ABISKO – Lättillgänglig fjälldal med en ovanligt rik flora.
2. STORA SJÖFALLET / STUOR MUORKKE – Måktiga fjälltoppar, glaciärer och tallurskogar.
3. SAREK – Storslagen och krävande vildmark i ett unikt fjälllandskap.
4. PIELJEKAISE – Vidsträckt, orörda fjällbjörkskogar.
5. SONFJÄLLET – Lågfjäll och naturskog med gott om björn.
6. HAMRA – En sällsynt helhet av naturliga skogar, myrar och vattendrag.
7. ÄNGSÖ – Genuint odlingslandskap med betesdjur och slätter.
8. GARPHYTTAN – Äldre odlingslandskap där många sångfåglar har fått en fristad.
9. GOTSKA SANDÖN – Unik och sällsamt vacker ö med milsvida sandstränder.
10. DALBY SÖDERSKOG – Lummig lövskogslund på den skånska slätten.
11. VADVETJÄKKA – Sveriges nordligaste nationalpark är ett fjäll med djupa grottor.
12. BLÅ JUNGFRUN – Sägeromspunnen ö med släta berghällar, ädellövskog och vacker utsikt.

13. NORRA KVILL – En av få urskogsartade skogar i södra Sverige.
14. TÖFSINGDALEN – Dalgång med tallurskogar, blockmarker och forsande vatten.
15. MUDDUS / MUTTOS – De stora myrarnas och urskogarnas land.
16. PADJELANTA / BADJELÄNDA – Böljande fjällhedar och stora sjöar långt från närmaste väg.
17. STORE MOSSE – Det största svenska myrområdet söder om Lappland.
18. TIVEDEN – Skogslandskap med vildmarkskänsla.
19. SKULESKOGEN – Kust med storslagna utsikter och världens högsta landhöjning.
20. STENSHUVUD – Kustberg, ädellövskog, inbjudande hedar och stränder.
21. BJÖRNLANDET – Berg, stup och storskog med spår av forna tiders bränder.
22. DJURÖ – Skärgårdslandskap i Västeuropas största insjö.
23. TYRESTA – Orörd storskog strax söder om Stockholm.
24. HAPARANDA SKÄRGÅRD – Skärgårdslandskap med långgrunda sandstränder.
25. TRESTICKLAN – Väglös ödemark med milsvida utsikter från tallklädda bergsryggar.
26. FÄRNEBOFJÄRDEN – Mosaik av lövrika skogar och vatten vid nedre Dalälven.
27. SÖDERÅSEN – Lövskogar, rasbranter, strömmande vattendrag och ett rikt växt- och djurliv.
28. FULUFJÄLLET – Här vid Sveriges högsta vattenfall möter urskogen fjället som är vitt av lav.
29. KOSTERHAVET – Artrikt havs- och skärgårdsområde med landets enda korallrev.
30. ÅSNEN Insjöskärgård med hundratals öar. Gammal skog med bok och tall.

KONTAKT

www.lansstyrelsen.se/kalmar

kalmar@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-223 80 00

naturvardsverket.se

Ansvarig för Sveriges
nationalparker.

